

EELK KADRINA KATARIINA KOGUDUSE HÄÄLEKANDJA

ELULÄTE

oktoober 2025 nr 120

SÕNA

Inimene sõi inglite leiba; ta lähetas neile rooga, nõnda et küllalt sai. Ps 78:25

MÕTE

Psalmis 78 tuleb laulik meelde, kuidas Jumal on hoidnud oma valitud rahvast Iisraeli kõrberännu ajal ning on teda toitnud. Inglise leib - see on muidugi imeline manna, mis taevast sadanud.

Jumal ei jäta meid maha ega loobu hoolitsemast. Mis ei tähenda kohe seda, et meil poleks vaja ka tööd teha. Kuid oktoobri teisel pühapäeval pühitsema lõikustänupüha. On aeg tänulik olla ja rõõmustada Issanda, meie Jumala ees!

PALVE

Jumal, täname Sind selle asta saagi eest! Täname Sinu hoolitsuse ja hoidmise eest! Lase meil meeles pidada, et kõik, mida iial omame on kink Sinult! Aamen

EESTI TEOLOOGE - THEODOR ALEKSIS TALLMEISTER

EESTLASTE KULTUURIST JA RAHVAPÄRIMUSEST.

Sügiskuule omaselt tuleb oktoobri "Elulättes" tutvustamisele teoloog, kellel olid üsna ranged väljaütlemised usulise hariduse kohta.

Tallmeister sündis uue kalendri järgi 9 aprillil 1889 aastal Tartus, Ropka linnaosas. Tema isa oli kohalik kaupmees, ema käsitöoline. Alghariduse sai Tallmeister kodus. Seejärel õppis ta Tartu Aleksandri Poeglaste Gümnaasiumis, mille lõpetas 1907 aasta kevadel. Edasi jätkas Theodor õpinguid Tartu Ülikooli usuteaduskonnas. Oli Eesti Üliõpilaste Seltsi aktiivne liige esimesest kursusesest alates. Prooviaastal teenis EELK Tartu Pauluse ja Helme kogudust. Ametisse seadmine toimus 1912 EELK Tartu Maarja koguduses. Juba tudengipõlves huvitasid Tallmeistrit Uue Testamendi kaks tema jaoks olulisemat evangeeliumi: Matteuse ja Luuka evangeelium. Aastatel 1917-1944 teenis Tallmeister Tallinna Püha Vaimu kogudust. Neil aastatel hakkas ta välja andma protestantliku teoloogia ajakirja "Ilm" milles sõnastas kristluse olemuse üksikinimesele. "Ilma Jeesuse Kristuse lunastuseta ei pääse ainuski," sõnastas ta. Tallmeister tegi koostööd paljude kultuuriühingute ja seltsidega nii kodus kui välismaal. Aastatel 1923- 1940 osales koos kaastöölistega suures rahvapärimeste, eelkõige, rahvaütluste ja vanasõnade, kõnekäändude kogumise "talgutel" Tartu ning Harjumaal.

Tallmeister oli kõrgelt hinnatud jutlustaja, eestluse hoidja ning soome-ugri rahvaste üks eeskõnelejatest.

Selle kõrvalt täitis Theodor ka ühiskondlike ülesandeid. Ta kirjutas följentone ja kuulus aastast 1934 Tallinna linna volikokku. Tema erihuviks olid üldine heakord ja loodushoid.

1944 aastal põgenes Tallmeister poliitilise olukorra pärast Eestist Rootsi ja teenis seal mõnda aega Uppsala eesti kogudust.

Jumalateenistused toimuvad kirikus iga kuu 2. ja 4. pühapäeval algusega kl 11. Tere tulemast!

Skänni QR
ja toeta oma
kodukogudust
AITÄH!

KARIN-KRISTEL HANSSON. VASTASMÕJUD

VIII peatükk

Võimatu oli öelda, kas Herbert Linnari peast käis sel päeval, pärast tihase nägemist akna taga läbi mingisugune selginemine, kuid tol õhtul mõtles kunstnikuhärra tõesti oma eluraasukese üle tõsiselt järele.

Kuidas see ema Liso nüüd öelnud oligi? Inimene ei saavutavat mitte midagi kindla eesmärgita ja elus tulevat teha seda, mis tarvis. Kui ta siis nende kitsukeses köök toas ringi vaatas, tundis ta niisugust tülpimust ja masendust, et hakka või uluma. Nii läks Herbert tööriistakuuri vahendeid otsima, et valmistada nende kööki uus riul. Umbes paari tunni pärast oli ta tööga valmis saanud ja kui ta nende kehva korteri ust parjasti lukust lahti hakkas keerama, nägi ta selja taga Laurit. Mees võpatas kergelt.

“Noh, poiss, kus sa siis nüüd siia said? Läheme kohe tuppa ja olgu võileivad ja kohv kohe hakkamas! Kere on sellest suurest töötegemisest kole hele. Näe, mis ma meile tegin? Kas meeldib, ah?”

Lauri vaatas kasuisa tehtud riulilt ja kehtas õlgu:

“Paps, ära sa arva, et ma seda heaks kiidan ja neid kainemaid õhtuid võiks sul ausalt öeldes ikka rohkem olla. Miski su silmades juba ütleb, et kõik pole nii nagu peab.”

“Aga miks ta siis olema ei peaks? Homme võtan jälle pintsli kätte ja küll sa siis alles näed, kui ilusti su isa taas maalima hakkab.”

Lauri tõstis külmkapist väheseid toiduaineid lauale, pesi käed ja võileibu valmistama asudes ütles äkki:

“Paps, ma tahan sinuga rääkida. Tead, olen siin aru pidanud ja leian, et nii see enam jätkuda ei saa. Ma ei ole ju ometi su lapsehoidja! Aga igakord kui ma koju tulen, ei tea kunagi, mis seisundis ma su eest leian. Helistasin täna pimedale Holgerile ja sellest suvest alates lähen tema maakodusse talle ja ta vanematele appi. Teenin natuke taskuraha. Midagi üle jõu käivat seal pole: rohimine, riisumine, küülikute toitmine, alalippide värvimine. Sina vaata ise, kuidas sa siin hakkama saad ja ütleldse...katsu vähem sinna pudelisse vaadata.”

Herbert istus taburetile ja vaatas kasupoega ilmega nagu oleks ta puuga pähe saanud. Siis küsis ta:

“Miks sa seda mulle teed, poeg? Kuidas siis nii? Mina siin ja jään ju üksinda? Kas sa siis oma vanamehe peale üldse enam ei mõtle?”

Lauri ohkas:

“Aga, Herbert, vaata veidi siin ringi! See ei ole mingi elu! Sina jood ja mina sõna otses mõttes ümmardan sind nagu mõni mõisniku toapoiss. Üle hakkab viskama juba. Sa võid ju selle Ploompuuga rääkida kasvõi maad ja ilmad kokku, kuid inimloomust see ei muuda. Küll mina juba tean.”

“Midagi sa ei tea, poiss! Sul ei ole lihtsalt nii palju elukogemusi ning paljudest asjadest siin elus ei saa sa veel arugi. Kas sa arvad, et ma ise aru ei saa, et sinu ema lahkumisega selle uue kuti juurde muutus kõik. Ja kuidas veel muutus! Ning siis tead, poiss, mis ma mõtlesin? Ma mõtlesin, et ega tal sellestki suhtest midagi välja tule. Ehk nagu sa ise ütlesid, põhjuseks on inimloomus.”

Lauri lõpetas leivaviiludele või ja toorjuustu määrimise. Vaatas kasuisale otsa ja osatas:

“Ja sina kohe tead seda kõike, jah?”

“Tean, Lauri. Mis mõttes mina siis kehvemast puust mees olen? Ma olen naljamees, napsimees ning pealegi veel loominguline. Vaata, kes nüüd räägib, ah?”

Lauri asetas käed lauaplaadile ja vaatas Herbertile tõsiselt otsa. Sellise pilguga ei olnud ta oma kasuisa veel kunagi vaadanud. Sellist pilku võis osata kirjeldada vaid menuromaanide kirjanik, kes õppinud hästi sõnu ritta seadma:

“Paps, sul on tuhat korda õigus. Sa oled loominguline, tõsi ning see mõrkjaskibe ajab su keelepaelad mõnikord rohkem valla, kui tegelikult vaja oleks. Mina aga olen noor ja ei jaksa enam niimoodi. Kõik need sinu vestlused õpetaja Ploompuuga on üks sõnadevaht ja lobisemine. Tegusid neile paraku ei järgne.”

Köögipoolle laskus nüüd kummaline vaikus. Herbert tõusis taburetilt ja läks köögikapi juurde. Seal veidi sahtlites otsinud, leidis ta kruvikeerja ning seadis riuli seinale paika. Siis lonkis ta toa poole ja heitis määrdunud kollasele diivanile pikali. Ometi kord tuli mehel tunnistada, et lahkunud kirikuõpetaja sõnad olid tundunud olevat omal kohal. Olles kunstnik aga ei teadnud ta ometi, kuidas kasvatada noormeest, kes

ometi oli nii tema moodi? Herbert heitis pilgu köögi poole ja hüüdis poissi. Kui noormees siis kohvitermose ja söögiriistadega laua juurde jõudis, ajas Herbert end diivanilt jälle üles. Lauri hakkas lauda katma. Ta teadis ju, et kasuisa seesmiselt piinleb, aga see oli tema ja mitte Lauri piin. Poiss mõistis, et kasuisa ei heidutanud isegi see, kui talle tõtt otse näkku tunnistati. Ühest romaanist, mida poiss alles hiljuti oli lõpetanud, meenusid kirjaread:

Eluhetkedes me tihti võitleme deemonitega oma peas.

Ja me ei märka ja me ei näe, et aeg ei oota.

Ta ruttab, justkui oleks temalgi kiire ja elu vastu ei keegi saa,

ei selle piire hoomata. Ühes paigas oleme kõik kunagi võrdsed.

Järgneb...

PILK AJALUKKU

Matthias Johann Eisen: Lehelangemise kuust eestlaste vaimse pärandini.

“Elulätte” seekordne rubriik on mõtetega juba hõimupäevas, mida tähistatakse oktoobri teisel nädalavahetusel, laupäeval. Seda kindla põhjusega, sest selle aasta teema on pühendatud ingerisoomlastele.

Eesti rahvaluule ning kodulooteadlane Matthias Johann Eisen (1857-1934) on läbi aegade olnud üks eestlaste viljakamaid kirjamehi. Ta on avaldanud teadaolevalt üle kahesaja raamatu, kirjutades kõigest sellest, millega pidas vajalikuks maarahvast valgustada ja õpetada. Ta kirjutas usust, teadusest, muinasjutte ning kuulsate inimeste elulugusid.

Eisen alustas rahvajuttude kogumist juba üliõpilasena, mil ta avaldas muinasjuttude kogu “Endise põlve pärandus.” Alates 1892 aastast kogus Einsen koos kaastöölisega aukartust äratava arvu rahvajutte, mängu ja laule. Eiseni erihuviks olid eesti ja ingerisoomlaste vanad muinasjutud ja laulud, mida ta siis maarahvale sobivaks mugandas. Igale oma raamatule koostas Eisen pikad arutlevad sissejuhatused, milles kõneles väikerahva vaimsusest, kokkuhoidmise vajadusest ning kindlast meelsusest oma folkloori säilitamisel ning hoidmisel.

Järgneb...

Tööga teenitakse vaid leiba, mitte raha.

Tundmatu
